

## Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ<sup>\*)</sup>

ΓΥΡΙΖΕΙ, αγωνιέται 'ς τὸ μαῦρο κλινάρι,  
Διὸ νύχταις παλεύει μὲ χάρο σκληρό·  
Τὸ βάσανισμένον, ψυχρὸ του κουφάρι  
Γυρίζει, δὲ βρίσκει στιγμή ἀναπαῦμό.

Εἰς τὸ δάσκαλό τους ὁμπρὸς ξενυχτοῦνε  
Χλωμοί, δακρυσμένοι, οἱ φίλοι εἰ πιστοί·  
Τὸ μάτι τ' ἀρρώστου μὲ πόνο θωροῦνε,  
'Οποῦ βασιλεύει, ποῦ πάει νὰ σοῦσθῃ.

'Σ τ' ἀθάνατο χέρι, ποῦ μέσ' ἀφ' τὸ στρῶμα  
Παράλυτο βγαίνει, κρεμιέται νεκρὸ,  
Μὲ σέβας καθέννας σιμόνει τὸ στόμα,  
Τὸν ὕστερ' ἀφίνει τῆς γῆς ἀσπασμό.

'Ανοίγει τὰ μάτια... εἰς τὸ κάθισμά του  
Σηκώνεται ἄφνου μὲ ἄγρια μορφή·  
Τὸ βλέμμα του στρέφει... κυττὰ ὁλόγουρά του  
—'Ετοῦτο τὸ χέρι ποῖός τάχα φιλεῖ;

'Σ ἐτοῦτο τὸ χέρι, ποῦ δὲν θά τὸ λυώσῃ  
'Ο λαίμαργος τάφος, ποτὲ τὸ μικρό.  
Ποῖός τάχα τὸ στόμα τολμᾷ ν' ἀπιθώσῃ,  
Ποῖο χεῖλο εἶν' ἐκεῖνο, ποῦ δίνει ἀσπασμό;—

<sup>\*)</sup> Ὁ φλωρεντῆς ζωγράφος, Ἀνδρέας del Castagno, ἐλάσας εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν ἐκ Βενετίας νεαρὸν ὁμοτέχον του Δομίνικον, κόνον τότε κάτοχον ἐν Ἰταλίᾳ τῆς φλαμανδικῆς μεθόδου τοῦ ζωγραφίζειν δι' ἑλαίου, ἐβολοφόνησεν αὐτόν, ἀφ' οὗ ἐγένετο κύριος τοῦ μυστικοῦ τούτου. Ἄλλ' ἐν τῇ ἐπιθανάτιῳ κρίσει ὁ Ἀνδρέας, ὁμολογεῖ πρὸς τοὺς φίλους καὶ μαθητάς του τὸ ἔγκλημα, εἰς ὃ ὥρειλε τὴν μεγίστην περὶ τὴν ἑλαιογραφίαν ἐπιτυχίαν του.

Ἀγιάτρευτη μέσα 'ς τὴ μαύρη καρδιά μου  
 Ματώνει ἀπὸ χρόνια πληγὴ φοδερή·  
 Ἐλᾶτε, σιμόσ' τε... Κατάρα, παιδιά μου!  
 Τὸ χεῖλο μου τρέμει 'ς ἐσᾶς νὰ τὸ 'πῇ... —

Ἀγάπη τῆς Τέχνης σ' ἀναθεματίζω!  
 Ὅσ' τὴ δόξα νὰ πέση κατάρα, φωτιά!...  
 ὦ, θε' μου! εἰν' ἐκεῖνος!... τὸν ἀναγνωρίζω...  
 Ἰδού, μέ κυττάζει μέ ἄγρια ματιά! —

Δομίνικε! βλέπεις πῶς μ' ἔχει τὸ κρῖμα!  
 Εἶπε τοῦ θανάτου νὰ μ' ἐσπλαχνισθῇ...  
 Τρεῖς νύχταις κυττάζω μέ λήλια τὸ μνήμα,  
 Κι' ὡς τώρα μοῦ ἀρνεῖται γιὰ νὰ μέ δεχθῇ!

Λυπήσου! ἄφισέ με τὰ μάτια νὰ κλείσω! —  
 Ποτέ δὲ σᾶς τῶπα... θε νὰ σᾶς τὸ 'πῶ...  
 Παιδιά μου, πεθαίνω, θε νὰ σᾶς ἀφίσω,  
 Ἐλᾶτε σιμά μου νὰ σᾶς ἀσπασῶ...

Ἄ, ὄχι! φευγάτε· ποτέ μὴ δεχθῆτε,  
 Μὴ πάρ' τε ἀπὸ μένα, παιδιά μου, φίλ'·  
 Φευγάτε, φευγάτε, θε νὰ κολασθῆτε·  
 Μονάχο ἄσετέ με νὰ πάω σὰ σκυλί...

Τριγύρω ἀνατριχιάζουνε 'ς τὰ λόγια π' ἀγροικοῦνε·  
 Βουβοί, χλωμοὶ κυττάζονται· εἰ δύστυχοι θαρροῦνε.  
 Ὅπως ἡ θέρμη τ' ἀναψε, τοῦ ἀνέδη 'ς τὸ κεφάλι,  
 Καὶ τὸν ταραζει ζάλη...

— Ὁ πόθος, φίλοι μου, γιὰ ν' ἀποχτήσω  
 Τῆς Τέχνης τ' ὁμορφο τὸ μυστικό,  
 Ἡ δίψα, ὄνομα 'ς τὴ γῇ ν' ἀφίσω,  
 Καὶ νὰ δοξάζωμαι πρῶτος ἐγώ·

Ἀγκάθι ἐφύτρωσε μέσ' 'ς τὴν καρδιά μου  
 Ὅχεντρ' ἀκοίμητη, φαρμακερή,  
 Τὴ λήλια ἐσκόρπισε 'ς τὰ σωθικά μου,  
 Φαρμάκι ἀγλύκαντο μέσ' 'ς τὴν ψυχή.

Τὴ δόξα ποῦθελα, ὅπου διψοῦσε  
 Κρυφὰ τὸ στήθος μου τόσον καιρό,  
 Ἐκεῖνος μόνος του τὴν ἐκρατοῦσε,  
 Τὴν εἶχε δόξα του καὶ θησαυρό.

Ἄ! ὅταν διάβηκε 'ς τὴ φαντασιά μου,  
 Ὅπως ἡ δάφνη μου θὰ μαραθῇ·  
 Πῶς θὰ ξεχάσῃνε πιά τ' ὄνομά μου,  
 Καὶ θὰ δοξάζεται ἓνα παιδί.

Ἄναψ' ἡ κόλασις μέσ' 'ς τὴν ψυχὴ μου  
 Σκότος μου σκέπασε τὸ λογικόν·  
 Τὴ δόξα ἠθέλησα ἐγὼ 'δική μου,  
 Ποῦ ἐκεῖνος ἔκρυβε 'σὰ φυλαχτό.

Μιά νύχτα ὁλόσκοτη, — ὁ νοῦς μου φρίττει!  
 Ὡσάν τὴ σκέψι μου μαύρη, βουβή,  
 Τὸν ἐξεπλάνεσα· ἔρχεται σπίτι...  
 Τρέμει τὸ χεῖλο μου νὰ σὰς τὸ 'πῇ...

Μὲ τὸ λεπίδι μου, ἀπ' τὴν ψυχὴ του  
 Ἐγὼ ἐξεκλείδωσα τὸ μυστικόν·  
 Τὴ δόξα τ' ἄρπαξα μὲ τὴν ζωὴ του...  
 Δικό μου ἔκαμα τὸ θησαυρό.

Μέσα 'ς τὸ αἷμα του, τ' ἀγνὸ κοντύλι  
 Τῆς Τέχνης, ἔδαψα μὲ προδοσιά·  
 Καὶ γιὰ πυξίδα μου ἐπῆρα, φίλοι,  
 Τὴ σπαραγμένη του, ἀθώα καρδιά! —

Τὸ χέρι τ' ἄξιο, τὸ 'παινεμένο  
 Ὡς τὴν Γέχνη ἐνέκρωσε, εἶνε θνητό·  
 Θὰ ζῇ 'ς τ' ἀνάθεμα, τ' ἀφωρεσμένο,  
 Θὰ ζήσῃ ἀθάνατο 'ς τὸ φονικόν!...

Πάνου 'ς τὸ μνήμα μου, φίλοι, παιδιά μου,  
 Καύτε τὴ δόξα μου τὴ μισητή·  
 Λαμπὰδ' ἀνάψετε μὲ τὰ πανιά μου,  
 Ναῦρουν τὸ θάνατο μ' ἐμὲ μαζί.

Σήμερ' ὁ χάρος μου τὸν ἀνασταίνει·  
 Ἐγὼ 'ς τὸν τάφο του θά καταιδῶ...  
 Ἐκεῖνος σήμερο ζωὴ λαβαίνει·  
 Τὸ θυμὰ ἐξύπνησε· 'πεθαίνω 'γώ.

'Αγάπη τῆς Τέχνης, σ' ἀναθεματίζω!  
 'Σ τῇ δόξᾳ νὰ πέσῃ κατάρᾳ, φωτιά...  
 Ποιὸς εἶν ἐκεῖ 'πάνου;...τὸν ἀναγνωρίζω...  
 Ἰδέτε! νά, ἰδέτε 'ς τὸ δρόμο βαθειά!...

Μι' ἀγχόνη ξανοίγω...ἰδοὺ τῇ στημένη·\*)  
 Ὁ δῆμιος μοῦ δείχνει, μοῦ σεῖ τὸ σχοινί...  
 ὦ, νά! τὸ λαιμό μου δ' βρόχος προσμένει...  
 Μὲ δείχνουν, μὲ κρίζουν μὲ ἄγρια φωνή!

Τ' ἀσκέρι πληθαίνει...ἡ' ἀναθεματίζει!...  
 Ἀστράφτουν κοντάρια, πελέκια, σπαθιά...  
 Ὑψηλὰ τὸ καροῦλι 'ς τὸ βάρος μου τρίζει...  
 Σφουρίζουν τ' αὐτιά μου...μὲ σφίγγ' ἡ θηλειά...

Προσεύχεσθ' ἀδελφία, γιὰ τ' ἀμάρτημά μου!...  
 Συχώρα με, Πλάστη!...βοήθεια ζητῶ...  
 Τὰ σκέλη του νοιώθω εἰς τὴν τραχηλιά μου...  
 Ἐπνί...γῆκα...σκότος...μαυρίλα θωρῶ...

Τοῦ σφίγγει ὁ χάρος τὸ λαιμό...τὸ παιδεμένο σῶμα  
 Πέφτει βαρὺ 'ς τὸ στρῶμα·  
 Βόγγει...ἡ ψυχὴ 'ς τὰ στήθια του ἀνεβοκατεβαίνει...  
 Ὁ ἀμαρτωλὸς 'πεθαίνει...

Οἱ μαθητάδες σκυθρωποὶ τριγύρω 'ς τὸ κρεβδάτι  
 Μὲ δακρυσμένο μάτι,  
 Γονατισμένοι δέονται ἔμπρὸς 'ς τὸ λυτρωτή του,  
 Νὰ σώσῃ τὴν ψυχὴ του!

Ἐν Ζακύνθῳ, Ἰούλιος τοῦ 1890.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

\*) Τὸν ἐτοιμοθάνατον καλλιτέχνην, ὑποθέτω ἐμβλέποντα αἴφνης εἰς τὴν ἰσοχωτέραν τῶν εἰκόνων του, τὴν παριστῶσαν διὰ φοβερᾶς ἀληθείας, τὴν ἀπαγχονίσιν τῶν μετασχόντων τῆς κατὰ τῶν Μεδίκων περιφήμου συνωμοσίας τῶν Πάση.